

мср. Љубица Весић¹
Универзитет у Београду, Учитељски факултет

Оригинални
научни рад

doi:10.5937/inovacije1504029V

Грешке у одређивању ћрилоџа

Резиме: Да би успешно савладали џрамаџику срџскоџ језика, ученици још у најранијем сџадијуму своџ школовања, џачније џоком џрвоџ и џочетџком друџоџ циклуса основноџ образовања и васџиџања, усвајају знања о врстџама речи. Та знања се џроверавају најразличитијим формама исџиџивања, у којима се од ученика очекује да успешно џреџознају и разликују врстџе речи. Иако већина успешно решава овакве задатџке, један број ученика, али и сџуденаџа, има џоџешкоћа са џима и џрави џрешке у одређивању врстџа речи, џоседно неџроменљивих.

Циљ рада био је да се, како учитељима, џако и џрофесорима срџскоџ језика, укаже на најчешће џрешке до којих долази џри одређивању неџроменљивих врстџа речи, а џоседно џрилоџа. У џу сврху сџроведено је исџраживање џде су се као материјал корисџили џестџови сџуденаџа Учитељскоџ факултџета и ученика средњих школа. Иако су резултџати џоказали да већина исџиџаника лако идентификује џрилоџе, иџак џосџоје и они који нису били успешни у џом задатџку, џџо се не може занемарџи. Задатџак је био да се објасни здоџ чеџа долази до џаквих џрешака, као и да се џонуде решења џомоћу којих се оне моју издећи.

Кључне речи: врстџе речи, неџроменљиве речи, џрилози, џрешке.

Увод

Према наставном плану и програму², ученици почињу да се упознају са врстама речи већ у другом разреду основне школе. До четвртог би требало да усвоје све променљиве врсте, али и да

савладају појам променљивости/непроменљивости речи. Непроменљиве врсте речи и џихове особине ученици обрађују тек у петом разреду, што значи да се од џих очекује да до почетка шестог разреда познају свих десет врста речи, да познају џихове морфолошке карактеристике и да их успешно идентификују у оквиру реченице.

У реченицама речи имају своје значење и службу (функцију) и – зависно од функције –

1 ljubica.vesic@uf.bg.ac.rs

2 Наставни планови и програми могу се наћи на сајту Завода за унапређивање образовања и васпитања (www.zovv.gov.rs).

облик, па се према та три критеријума оне деле на десет врста (Stanojčić, Popović, 2011: 76). Граматике дефинишу сваку од њих наводећи обележја према којима се оне међусобно разликују, тако да би распознавање врста речи требало да буде једноставно ако се ослањамо на знање стечено током школовања, али и на своје језичко осећање.

Међутим, иако се одређивање врста речи на први поглед чини лаким, ученици и студенти понекад имају потешкоћа у извршењу овог задатка, посебно ако су у питању непроменљиве врсте речи: *йрилози, йредлози, речце, везници и узвици*. Интересовање за непроменљиве врсте речи пробуђено је уочавањем честих грешака које студенти и ученици праве приликом њиховог одређивања. Основни циљ рада био је да се те грешке прикажу, али и да се провери да ли постоје одређени разлози због којих до њих долази и да се укаже начин на који се оне могу избећи.

Методологија истраживања

У истраживању као материјал су се користили тестови студената Учитељског факултета Универзитета у Београду и тестови које су радили ученици средњих школа, будући студенти Учитељског факултета. У оквиру корпуса нашло се укупно седамсто осамдесет и седам тестова: 1) тестови из морфологије, које студенти раде у оквиру својих предиспитних обавеза (триста двадесет тестова) и 2) тест са пријемног испита за упис на Учитељски факултет за школску 2015/2016. годину (четиристо шездесет и седам тестова).

У средишту интересовања нашли су се задаци у којима се тражило или да се одреди врста тражене речи (на пример: *Одредиће врсту йодвучених речи у реченици*) или да се подвуче нека врста непроменљиве речи у реченици (на пример: *Подвучиће йрилоје у наведеној реченици*).

Упоређивањем одговора дошло се до следећих резултата: 1) већина студената и ученика је правилно одређивала врсту непроменљиве речи (у просеку 65% од укупног броја); 2) највише проблема студенти и ученици имали су при идентификацији прилога (36%), а затим предлога (35%), везника (35%), речца (31%) и, на крају, узвика (7%). Како је истраживање показало да је одређивање прилога представљало највећи проблем, у раду се приказују грешке које се тичу само ове врсте речи.

С обзиром на то да су у питању различити тестови (тест са пријемног испита и осам група тестова из морфологије) и да у неким тестовима, у оквиру једног задатка, постоји више захтева у којима треба да се одреди прилог, било је неопходно израчунати тај број. Резултат је следећи: у хиљаду девет захтева се тражи да се реч одреди као прилог. Појединачне примере грешака, где је проценат био мањи од 1%, нисмо узимали у обзир.

Резултати истраживања

На основу тумачења одговора из тестова може се закључити да постоје три основна општа типа грешака до којих долази у идентификацији прилога. То су:

1. Мешање прилога и других врста речи изазвано сличном дефиницијом или сличном улогом у реченици;
2. Мешање прилога и других врста речи изазвано обличким поклапањем;
3. Мешање морфолошког и синтаксичког нивоа.

Прилози се у већини граматика дефинишу као непроменљиве речи које најчешће одређују глагол по неком од његових сталних пратилачких елемената (Stanojčić, Popović, 2011: 132), односно прилози су речи које одређују глаголску радњу по времену, месту, начину, количини и узроку

(Lompar, Antić, 2014: 146). Према томе, који од пратилачких елемената исказују, створена је и класификација прилога, па тако постоје прилози за време, место, начин, количину и узрок.

Осим глагола прилози могу ближе одредити и друге врсте речи, попут именица, заменица, придева и других прилога. Уз именице и заменице најчешће се употребљавају прилози за количину и они означавају колико има онога што значи именица (или онога на шта упућује заменица), а уз придеве и прилоге јављају се прилози који имају улогу интензификатора и они указују на степен заступљености исказане особине (Lompar, Antić, 2014: 146).

У традиционалној подели врста речи на променљиве и непроменљиве, прилози, пошто се не деклинирају, спадају у ове потоње. Тачније, они стоје на прелазу између ове две врсте, јер се неки од њих могу поредити (*мало-мање-најмање*), а неки не (*горе*), те би можда најисправније било назвати их полупроменљивим речима (Lompar, 2005: 71).

Морфолошке и лексичке карактеристике ове врсте речи код ученика и студената изазивају недоумице када реч треба одредити као прилог, па се због тога јављају одређене грешке. Резултати су показали да се прилози најчешће мешају са другим врстама речи: предлозима (3%), придевима (4%), речцама (2%), именицама (3,5%), заменицама (2%) и везницима (1,5%), али и са прилошким одредбама (10%), док у 10% захтева није дат одговор. Да би се боље објаснило зашто до тих грешака долази, посматра се однос прилога са сваком од наведених врста речи засебно.

Прилози који су се нашли у тестовима су: *мало, широм, увек, највише, ђолико, сасвим, зајо, мало, сада, данас, лејос, лејо*.

Прилози и предлози

Једна од најчешћих грешака коју ученици и студенти праве у одређивању непроменљивих врста речи јесте мешање прилога и предло-

га. У тридесет и два случаја (3%) прилог се одређивао као предлог. Постоји неколико разлога због којих долази до ове грешке. Први од њих јесте то што обе врсте спадају у непроменљиве речи, односно ни једна ни друга се не могу деклинирати. Други разлог јесте значење које ове речи могу имати (просторно, временско, узрочно и сл.). Међутим, баш у самом значењу лежи и највећа разлика између њих.

Прилози се сврставају у пунозначне речи (поред именица, заменица, бројева, придева и глагола), а то значи да они имају своје лексичко значење. Предлози, с друге стране, спадају у такозване функционалне, помоћне речи (Lompar, Antić, 2014: 148), које своје значење добијају у контексту, односно у оквиру предлошко-падежне конструкције.

Пример 1

А: *Када долазиш?*

Б: *Долазим суџра.*

Пример 2

А: *Када долазиш?*

Б: *Долазим у недељу.*

И у једном и у другом примеру подвучени конституенти говоре о времену вршења радње исказане глаголом *долазиш*. Међутим, у првом примеру временско значење исказано је прилогом, а у другом предлошко-падежном конструкцијом (предлог + именица). Као што се може видети, прилог је сам по себи довољан да искаже то временско значење, док је предлогу за то неопходна именица.

Предлог *у*, када стоји самостално, не даје никакву информацију (*Долазим у*). Значење добија тек када се нађе уз неку другу именску реч. На пример, уместо именице *недеља* може се употребити именица *џрад*.

Пример 3

Долазим у џрад.

У овом примеру се може видети да предлог у више не исказује временско значење, већ просторно. Било је потребно само променити именицу уз коју предлог стоји, али не и сам предлог. Дакле, које ће значење имати предлог, односно да ли ће исказивати просторни или вре-

менски однос или неки други, зависи од значења именице уз коју стоји.

Код прилога није такав случај. Да би се у реченици *Долазим суџра* добила јединица за месним значењем, неопходно је заменити временски прилог оним који има значење места.

Пример 4 *Долазим љоре.*

Посебан проблем представљају прилози и предлози који су облички једнаки: *љре, љосле, више, ниже, близу, широм*. У овом случају не може се посматрати значење, па за њихово разликовање постаје важна позиција коју имају у реченици.

Пример 5

Он живи близу.

Доћи ћу љосле.

*Широм оџвори
све љрозоре.*

*Мораш љу слику
више љомериџи.*

Пример 6

Он живи близу мене.

Доћи ћу љосле школе.

*Она је љознаџа
широм свеџа.*

*Мораш љу слику
љомериџи више саџа.*

Прилози су самосталне речи и најчешће стоје уз глаголе и одређују глаголску радњу, што се може видети и у датим примерима (Пример 5). С друге стране, предлози увек стоје испред одређених падежних облика самосталних речи (Пример 6) и служе за означавање њиховог односа према другим речима у реченици (Stanojčić, Popović, 2011: 133). Дакле, прилози, као самосталне јединице, могу имати конституентску функцију прилошких одредби, док предлози могу представљати неки конституент само заједно са именском речју на коју се односе (Dragičević, 2011: 18).

Прилози и љридеви

Мешање прилога и придева представља још једну од честих грешака при одређивању врста речи, те је у тестовима прилог одређиван као придев у четрдесет два захтева (4%). Ако се има у виду да се велики број прилога за начин облички поклапа са придевима у средњем роду

једнине и са придевима на -ски, од којих су ти прилози и настали, то и није велико изненађење:

Пример 7

Она је добро геџе.

Имали смо

љриџаџеџски разџовор.

Пример 8

Добро смо џо ураџили.

Понашали смо се

љриџаџеџски.

Као што се може видети, и придеви и прилози имају потпуно исти облик и скоро исту функцију, а то је да ближе одреде реч уз коју стоје. Међутим, наведени примери показују и разлике међу њима, које се врло лако могу уочити, ако се добро познају морфолошке карактеристике ових врста речи.

Прва од њих јесте деклинабилност. Придеви, као променљива врста речи, могу се мењати кроз падеже, док прилози не познају ову граматичку категорију. Друга разлика јавља се у избору речи уз коју стоје. Придеви се односе на именице и ближе их одређују, а као конституенти у реченици врше функцију атрибута или именског дела предиката (Dragičević, 2011: 17). С друге стране, прилози ближе одређују глаголску радњу и у реченици имају функцију прилошких одредби.

Додатну потешкоћу могу представљати прилози који стоје уз именице. У тим случајевима опет се може ослонити на непроменљивост прилога и на њихово значење. За разлику од придева, прилози никада неће говорити о особи именице (*какво је неџџо*), већ ће давати информацију о количини онога што та именица значи (*мало/мноџо воде*).

Прилози и речце

Речце представљају врло разноводан систем речи и око њих постоји највише полемика у граматичкој литератури. У граматикама неких аутора речце се уопште не издвајају као посебна врста речи, већ се наводе у оквиру прилога и везника (у питању су граматике Томислава Маретића *Грамаџика хрваџскоџа или срџскоџа књижевноџ језика* (1963), Љубомира Стојано-

вића *Српска граматика* (1908) и друге, видети у: Lompar, 2002)

У другим граматикама оне имају статус посебне врсте речи, с тим што се још наводи да су оне морфолошки прилози или везници (Stanojčić, Popović, 2011: 135), односно да су по пореклу и својим обликом то најчешће прилошке речи или везници (Stevanović, 1986: 383).

Новије граматике српског језика речце посматрају као самосталну врсту и најчешће их дефинишу као речи којима се исказује лични став говорника према садржају реченице или се њима обележава потврдност, одрицање, упитност, супротност и сл. (Lompar, Antić, 2014: 151). На основу дефиниције, може се закључити да је основна функција речца прагматичка. Према мишљењу Биљане Мишић Илић, оне су језичко средство којим се скреће пажња на оно место у исказу које представља информативни фокус (Kovačević, 1997: 219).

Поједине речце као што су: *дар, баш, чак, ево, ето, тек и већ* првенствено су се посматрале као прилози (Stanojčić i sar., 1989: 116), да би се касније посматрале као речце сродне прилозима (Stanojčić, Popović, 2011: 133), а служе за истицање других речи или за обавештавање о читавој ситуацији означеној предикатом у реченици.

Оваква непревела ситуација у вези са статусом речца довела је до тога да се оне понекад одређују као прилози. У обрађиваним тестовима ова грешка заступљена је само са 2%, тачније у двадесет и једном захтеву прилог је одређен као речца.

Оно што ове две врсте речи доводи у везу и оно што прави забуну у њиховом разликовању, осим непроменљивости, јесте што и једне и друге могу давати додатну информацију о ситуацији исказаној у реченици.

Пример 9 – речце
Никола ће можда доћи.
Заиста сам уморан.

Пример 10 – прилози
Никола ће брзо доћи.
Мноо сам уморан.

Међутим, речце и прилози доносе другачији тип додатне информације, и на основу тога се може успоставити разлика између њих.³ Прилози дају додатну информацију о глаголској радњи, односно о ситуацији исказаној предикатом, док речце исказују став говорника поводом изречене ситуације.

За разликовање ове две врсте речи важан је и синтаксички критеријум. Прилози у реченици врше функцију прилошких одредби. С друге стране, речце су језичке јединице које истичу садржај једног елемента реченице, не ступајући с њим у синтагматску везу (тако да не функционишу као реченични чланови, него се у реченицу укључују као њен факултативни део) (Kovačević, 1997: 217).

Прилози и везници

Понекад се несигурност јавља и при разликовању прилога и везника. Ситуацију нimalo не олакшавају ни граматике у којима се речи попут *иде, када, како, куда* сврставају и у прилоге и у везнике (Stanojčić, Popović, 2011: 132, 135), уз објашњење да постоји група неправих везника који су настали од неке друге врсте речи (Stanojčić, Popović, 2011: 132, 135). Иако велики број испитаника није имао проблем са разликовањем прилога и везника, треба напоменути да је у четрнаест захтева (1,5%) дошло до ове грешке.

Прилози *иде, када, како, куда* спадају у заменичке прилоге и они се могу употребити и као

³ Треба водити рачуна да постоје примери где се не може лако видети да ли реч припада прилозима или речцама. У примеру *Никола вози сигурно*, реч *сигурно* може припадати и прилозима (*како Никола вози*), али и речцама (*уверени смо да је Никола тај који вози*). У оваквим случајевима, у писаном језику помоћ тражимо у интерпункцији (речца се одваја запетом: *Никола вози, сигурно*), а у говорном језику у интонацији.

обележја зависних реченица. У тим случајевима заменички прилози на себе преузимају улогу везника јер *йовезују* зависну реченицу са независном.

Пример 11

Када долазиш?

Пример 12

Зваћу йе када доћем кући.

У Примеру 11 употребљен је заменички прилог који се односи на глаголску радњу, а у Примеру 12 заменички прилог постаје везник који повезује две клаузе, при чему она зависна (*када доћем кући*) одређује време вршења радње независне реченице.

Ипак, и после овог објашњења, оно што може остати нејасно јесте да ли заменичке прилоге увек одређујемо као прилоге, без обзира на то какву функцију могу вршити. Одговор на ово питање дале су већ и саме граматике српског језика. При одређивању речи као прилога или везника треба водити рачуна о самом контексту реченице. Ако се прилог користи као веза која уводи временску, месну или начинску реченицу, одређује се као везник. У прилог овом ставу иде и то да значење времена, места и начина зависне клаузе заменички прилози граде заједно са њим осталим конституентима, а не самостално.

Прилози и именице и заменице

Један број грешака тиче се и мешања прилога са именицама и заменицама. Мали број ученика и студената прави овај тип грешке, те се због тога ове две врсте посматрају заједно (у четрдесет и три захтева (4,5%) прилог је одређен као именица или заменица). Узрок ове грешке највероватније лежи у чињеници да постоји одређени број прилога који су настали од именица (*дању, ноћу, вечерас, јутрос, данас⁴, йркком, ша-йајшом* и сл.) и од заменица.

Прилози који су настали од заменица чине посебну поткатегорију, а то су заменички прило-

4 Прилози као што су *вечерас, јутрос, данас* и сл. настали су спајањем именичке основе и некадашње показне заменице *сь, са, се*.

зи. Заменички прилози, као и друге заменичке речи, упућују на текст или на говорну ситуацију у којој су употребљени (Piper, Klajn, 2013: 202). Оно што додатно отежава разликовање ове две врсте речи јесте и то што је тројни систем који је карактеристичан за показне заменице својствен и показним заменичким прилозима. Заменички прилози за место, време и начин по структури и значењу слични су одговарајућим заменицама (*овај-тај-онај; овде-ту-онде* и сл.) (Piper, Klajn, 2013: 203).

Такође, у неким случајевима долази и до обличког подударанја придевских показних заменица и заменичких прилога, што додатно може компликовати идентификацију прилога:

Пример 13 – заменица

*Појео је оволико
йарче йорше.*

Пример 14 – прилог

*Оволико ми је фалило
да ја ударим.*

Да би се избегле грешке у мешању прилога са именицама и заменицама, опет треба кренути од тога да ли је реч деклинабилна или не, јер именице и заменице спадају у променљиве врсте речи. Такође, требало би проверити само значење речи и њену функцију коју има у реченици. Придевске заменице ће се најчешће наћи у функцији конгруентног атрибута, а прилози у функцији прилошке одредбе (у овом случају одредбе начина)

Прилози и йрилошке одредбе

Велики број ученика и студената не прави разлику између морфолошког и синтаксичког нивоа, те због тога при одређивању врста речи користе термине који одговарају називима синтаксичких функција. До овакве грешке најчешће долази када се реч одреди као прилошка одредба, а не као прилог. У истраживању ово је била најзаступљенија грешка. У сто захтева прилог је одређиван као прилошка одредба (10%).

Да би се ова грешка избегла, неопходно је указати на то да морфолошки ниво посматра реч као самосталну јединицу која има своје зна-

чење и морфолошке карактеристике. На синтаксичком нивоу реч се посматра као реченични конституент, односно као реченични члан. Оно на шта треба скренути пажњу јесте да конституент не мора бити исказан једном речју. Дакле, иако прилози имају функцију прилошких одредби, они нису једине јединице које могу вршити ту синтаксичку функцију. Ту су још и прилошке синтагме и именице у одређеном облику или у оквиру предлошко-падежне конструкције.

Пример 15 *Оџишао је ѿре.*

Прилог у функцији прилошке одредбе места.

Пример 16 *Ишао је врло брзо.*

Прилошка синтагма у функцији одредбе начина.

Пример 17 *Шета улицом.*

Именица у функцији прилошке одредбе места.

Пример 18 *Оџишао је уз сџејенице.*

ППК⁵ у функцији прилошке одредбе места.

Упоређивањем наведених примера јасно се види како различите врсте речи учествују у стварању истог реченичног члана, а самим тим и које су разлике између морфолошког и синтаксичког нивоа. Усвајањем тих разлика, ученици и студенти лакше посматрају језик као систем и лакше уочавају правила његовог функционисања.

Закључак

Прилози се као врста речи по својим морфолошким и лексичким особинама налазе на прелазу између именица, заменица и придева, с једне стране, и предлога, везника и речца, с друге. Због тога њихово препознавање представља један од најчешћих проблема са којим се сусрећу ученици и студенти. Да се наведене грешке не би понављале, неопходно је указивати на карактеристике које прилоге повезују са другим врстама речи, као и на оне које их одвајају од њих.

Проблеми који постоје у одређивању врста речи изазвани су и неразумевањем њихових дефиниција и морфолошких карактеристика. Због тога долази до мешања врста речи, па се прилози одређују као предлози, као речце, као везници и сл. Посебну потешкоћу изазивају и оне врсте речи које се облички поклапају. У оваквим случајевима може се видети колико је важно добро познавати морфолошке карактеристике и непроменљивих и променљивих речи, пре свега, њихово значење и улогу коју имају у оквиру реченице.

Иако је истраживање показало да мање од половине испитаника прави овакве грешке, треба имати у виду да су то студенти и ученици који су прошли основношколско и средњошколско образовање. Колико су ове грешке честе, најбоље би показала додатна истраживања којима би била обухваћена и провера знања ученика основних школа. Такође, иако се ове бројке чине занемарљивим, те грешке и даље постоје. При одређивању прилога било је, у просеку, 64% тачних одговора, а 36% нетачних, што је отприлике једна трећина. А ако једна трећина ученика и студената има потешкоћа са одређивањем прилога, то постаје важан проблем.

Требало би у процесу наставе указивати на сличности и разлике које постоје међу речима тако што ће се бирати примери у којима ће се једна врста супротставити другој. Ово постаје важно не само за професоре српског језика већ и за учитеље, јер се деца са врстама речи први пут сусрећу у другом разреду основне школе. Усвајањем знања о променљивим речима и њиховим карактеристикама ствара се база за усвајање непроменљивих врста речи. Само овако се грешке о којима смо говорили неће више правити или, ако се буду правиле, њихов број може бити далеко мањи.

5 ППК – предлошко-падежна конструкција.

Литература

- Dragičević, R. (2011). *Srpski jezik i jezička kultura, udžbenik za 5. razred osnovne škole*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- Kovačević, M. (1997). Diferencijacija partikula i homofornih (dijelova) veznika. *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*, 27/2, 215–228.
- Lompar, V., Antić, A. (2014). *Gramatika, udžbenik za drugi razred gimnazija i srednjih stručnih škola*. Beograd: Klett.
- Lompar, V. (1997). Status i klasifikacija reči u serbokroatističkim gramatikama. *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*, 27/2, 239–246.
- Lompar, V. (2002). Sistematizacija vrsta reči u savremenom srpskom jeziku. *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*, 32/3, 35–49.
- Lompar, V. (2005). Nazivanje, definisanje i klasifikacija priloga u gramatikama. *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*, 35/3, 69–75.
- Piper, P., Klajn, I. (2013). *Normativna gramatika srpskog jezika*. Novi Sad: Matica srpska.
- Radulović, Z. (1997). Dileme i mogućnosti određenja pripadnosti pojedinih riječi izdvojenim vrstama. *Srpski jezik*, 1–2 (II), 125–129.
- Ristić, S. (1992). Rečce kao jedinice leksičkog sistema. *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*, 22/2, 155–161.
- Stanojčić, Ž., Popović, Lj. (2011). *Gramatika srpskog jezika, udžbenik za gimnazije i srednje škole*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- Stanojčić, Ž., Popović, Lj., Micić, S. (1989). *Savremeni srpskohrvatski jezik i kultura izražavanja, udžbenik za I, II, III i IV razred srednje škole*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- Stevanović, M. (1986). *Savremeni srpskohrvatski jezik (gramatički sistemi i književnojezička norma)*. Beograd: Naučna knjiga.
- Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja. Posećeno 14. 9. 2015. godine na: <http://www.zuov.gov.rs/dokumenta/CRPU/Osnovne%20skole%20PDF/Prvi%20ciklus%20osnovnog%20obrazovanja%20i%20vaspitanja/4%20Nastavni%20program%20za%20cetvrti%20razred%20osnovnog%20obrazovanja%20i%20vaspitanja.pdf>.

Summary

For the purpose of successful adoption of Serbian Language Grammar, students, at a very early age, i.e. during the first and at the beginning of the second cycle of primary school education, adopt knowledge on the parts of speech. This kind of knowledge is checked through different forms of testing, through which students are expected to successfully recognize and make differences among parts of speech. Although most students successfully complete this kind of tasks, a number of students has difficulties and makes mistakes in determination of parts of speech, particularly unchangeable ones

The aim of the paper was to show both primary school teachers and Serbian language teachers what the most frequent errors are when determining unchangeable parts of speech, and particularly adverbs. For this purpose, we have conducted the research in which we used Teacher Education Faculty and High School students' tests. Although the results have shown that most of the interviewees identify adverbs easily, there are those who are not successful and this must not be neglected. The aim was to explain why these errors occurred and to offer solutions for avoiding this.

Key words: *parts of speech, unchangeable words, adverbs, errors.*